

6. pielikums “Bērnu un pusaudžu paškaitējuma skrīnings”

Šī metode ir paredzēta speciālistiem lietošanai darbā ar bērniem un pusaudžiem, kas veic paškaitējumu, vai ir paaugstinātas riska pakāpes grupā.

- Vienmēr uzdodiet A un B jautājumus.
- Ja uz kādu no jautājumiem pozitīvu atbildi sniedz bērns, kas jaunāks par 12 gadiem, vai pusaudzis no riska populācijas, ir jāveic padziļināts psihosociālais novērtējums.
- Bērns vai pusaudzis dažādu iemeslu dēļ var negribēt atklāt informāciju par paškaitējumu. Negatīvu atbildi gadījumā izsveriet apstākļus, kādos tiek veikts novērtējums (piemēram, slimnīcā vai policijā), un citu personu sniegto informāciju.
- Nemiet vērā paša bērna vai pusaudža vēlmes un vajadzības.

A	Vai tu kādreiz esi mēģinājis sevi nogalināt vai vēlējies izdarīt pašnāvību? Jā → jāveic <i>Suicīda riska skrīnings</i>. Nē → uzdodiet B jautājumu.
B	Vai tu kādreiz esi sevi fiziski savainojis bez mērķa nomirt? Jā → uzdodiet B2 jautājumu. Nē → tūlītēja palīdzība nav nepieciešama.
B2	- Vai esi sevi savainojis vairāk nekā divas reizes? - Vai esi sevi savainojis tādēļ, lai tiktu galā ar sliktām emocijām (nevis intereses pēc vai kopā ar draugiem)? - Vai tevi uztrauc tas, ka esi sevi savainojis? Vismaz viena pozitīva atbilde → jāveic padziļināts psihosociālais novērtējums. Visas atbildes negatīvas → tūlītēja palīdzība nav nepieciešama. Rekomendējiet novērošanu pie ģimenes ārsta vai cita speciālista (psihologa, psihoterapeita, psihiatra).

UZMANĪBU! Ja bērns vai pusaudzis pauž skaidru nolūku izdarīt pašnāvību tuvākajā laikā vai uzreiz pēc iziešanas no speciālista kabineta, tad padziļināta risku novērtēšana jānodrošina nekavējoties.

Ja to nevar nodrošināt speciālists vai ja uzvedība rada tūlītēju apdraudējumu bērna dzīvībai, zvaniet 113.

Informējiet bērnu un vecākus/aizbildņus par iespēju zvanīt Bērnu un pusaudžu uzticības tālrunim 116111 (jebkurā diennakts laikā).

Bērnu un pusaudžu paškaitējuma skrīnings, Nils Konstantinovs, 2020